

Aluetiede

Aluetieteen pääaineopintojen tavoitteena on:

- 1) Antaa monipuolinen kokonaiskuva yhteiskunnan alueellisesta organisoitumisesta etenkin aluetalouden toimijoiden, ihmisten, yritysten ja julkisen sektorin organisaatioiden, toiminnan alueellisista piirteistä, rakenteista ja niiden kehityksestä.
- 2) Perehdyttää opiskelija alueellisen ja paikallisen kehittämisen teorioihin ja käytäntöihin sekä aluekehittämisen monitasoiseen järjestelmään.
- 3) Antaa valmius toimia aluetalouden ja aluekehittämisen asiantuntijatehtävissä sekä kansallisessa että kansainvälisessä toimintaympäristössä.
- 4) Antaa opiskelijoille menetelmälliset valmiudet analysoida, selittää ja tulkita taloudellisten toimintojen alueellista vaihtelua ja aluetalouden rakenteita.

Aluetiede tutkii yhteiskunnan alueellista organisoitumista. Vaasan yliopiston aluetieteessä on kaksi painopistettä: aluetalous ja aluekehittäminen. Näiden painopisteiden myötä oppiaineelle on kehittynyt kansallisesti oma profiilinsa.

Aluetaloudessa korostuvat sekä rakenteet että toimijat, joita ovat yritykset, organisaatiot ja muut toimijat. Alierakenteessa painottuvat aluekehitys, alue- ja yhdyskuntarakenteen muutos, liikennejärjestelmät ja logistiikka. kaupunkien ja ympäristön vuorovaikutussuhteet ja kuluttajien asiointikäyttäytymisen.

Yritykset ja organisaatiot ovat muodossa tai toisessa mukana useimmissa aluetieteen tuottamissa opintojaksoissa. Aluetieteen opetuksessa käsitellään mm. taloudellisten toimintojen ja julkisen hallinnon yksiköiden sijaintitekoja ja sijaintipäätösprosessia, yritysten ja organisaatioiden verkostoitumista, innovaa-

tioprosesseja, innovaatioympäristöjä ja -järjestelmiä, kansainvälistymistä ja ympäristönäkökulmaa yritystoiminnassa.

Aluekehittämisen kursseilla perehdytään mm. Suomen aluekehittämisen järjestelmään ja Euroopan yhteisön aluepolitiikkaan, maankunnan suunnittelujärjestelmiin, kuntasuunnitteluun, maaseutu- ja kaupunkipolitiikkaan sekä aluekehittämisen teoreettisiin lähestymistapoihin. Aluetieteen nykyinen vahvuusalue on erityisesti maaseutupolitiikka ja maaseudun strateginen kehittäminen. Aluekehittämisen kursseilla käsitellään myös ammatillisia käytäntöjä ja suunnittelumenetelmiä mukaan lukien arviointitutkimuksen menetelmät.

Opinnot valmentavat opiskelijoita aluetalouden ja aluekehittämisen asiantuntijoiksi. Lisäksi opiskelijoille kehittyy opintojen aikana kokonaisvaltainen alueellinen näkökulma, joka kohdistuu niin paikalliseen toimintaan kuin kansalliseen ja kansainväliseen toimintaympäristöön. Kansainvälisiin toimintaympäristöihin liittyviä teemoja ovat mm. väestön ja kulttuurien tuntemus, poliittinen maantiede, matkailun tutkimus sekä Euroopan tuntemus.

Opetuksen aikana opiskelijalle kehittyy valmiudet käyttää kvantitatiivisia, kvalitatiivisia ja kartografisia menetelmiä sekä hallita tutkimusprosessin eri vaiheet. Aluetutkimuksen menetelmät on kaikkia aihealueita palveleva menetelmäkurssi. Lisäksi kunkin erikoiskurssin yhteydessä esitellään kyseiseen aihealueeseen liittyviä tutkimus- ja analyysimenetelmiä.

Tutkintorakenne: HTK- ja HTM-tutkinnot

Aluetieteen opinnot on ajoitettu siten, että *hallintotieteiden kandidaatin* tutkinto on mahdollista suorittaa 1.–3. opintovuoden aikana. Kandidaatin tutkinnon suorittaneilla opiskelijoilla on perustiedot aluetieteellisestä ajattelutavasta, aluetalouden toiminnasta ja rakenteesta sekä aluekehittämisen periaatteista ja järjestelmästä. Opiskelijalla on lisäksi perusvalmiudet aluetutkimuksen prosesseihin, kuten aineiston keräämiseen, käsittelyyn, esittämiseen ja analyysiin, sekä aluetutkimuksen tiedon soveltamiseen.

Hallintotieteiden maisterin tutkintoon sisältyvät syventävät opinnot järjestetään pääosin 4.–5. opintovuonna. Maisteriopinnoissa syvennetään ja laajennetaan aluetalouden ja aluekehittämisen tietämystä. Opinnoissa kehittyvät itsenäisen työskentelyn ja tutkivan oppimisen taidot. Maisteriopinnot tähtäävät pro gradu -tutkielman tekemiseen ja siihen tarvittavien tieteellisten ja menetelmällisten valmiuksien kehittämiseen.

Oppiminen ja opetuksen järjestäminen

Opetus on järjestetty monimuotoperiaatteen mukaisesti. Opiskelumenetelminä ovat luennot, omaehtoinen kirjallisuuteen perehtyminen, luentopäiväkirjat, ekskursiot, seminaarityöskentely, ryhmätyöt sekä tutkimuksen kirjoittamisen harjoittelu. Harjoitustöissä perehdytään mm. aineiston keruuseen erilaisista tietokannoista sekä aineistojen käsittelyyn taulukkolaskenta-, tilasto- ja graafiohjelmilla. Seminaarit ja harjoitukset ovat pakollisia opintosuorituksia.

Opetuksessa korostetaan oppimista opiskelijälähtöisenä ja ongelmakeskeisenä prosessina. Opiskelijälähtöistä oppimista edistää mm. esseiden kirjoittaminen, oppimispäiväkirjat, seminaarityöskentely, ryhmätyöt sekä kurssiarvioinnit. Tutkivan oppimisen mene-

telmä, jota sovelletaan erityisesti aluetieteen syventävissä opinnoissa, tukee opiskelijoiden omatoimisuutta ja vastuunottoa omasta opiskelusta. Tavoitteena on ongelmanratkaisutaitojen ja ryhmätyötaitojen kehittyminen. Tutkielmavaiheessa sovelletaan itsenäisesti opittuja tietoja.

Aineopintojen valinnaisia kursseja järjestetään joka toinen vuosi. Lukuvuoden 2008–09 aikana järjestetään opintojaksot Väestön ja kulttuurien maantiede sekä GIS-perusteet ja kartografia. Lukuvuoden 2009–2010 aikana järjestetään opintojaksot Poliittinen maantiede ja Matkailun perusteet ja tutkimus.

Rural Studies -maaseutualan monitieteiset maisteriopinnot

Opiskelijat voivat suuntautua maisteriopinnoissaan maaseudun kehityksen ja kehittämisen kysymyksiin valitsemalla suuntautumisvaihtoehtokseen Rural Studies -maaseutualan monitieteiset maisteriopinnot. Tällöin pääosan opinnoista muodostavat Rural Studies -yliopistoverkoston tuottamat opinnot. Lisäksi tutkintoon sisältyy oppiaineen määrittelemiä opintoja. Rural Studies -opintoja voi suorittaa myös maisteriopintojen vapaasti valittavana sivuaineena tai jatko-opintoina. Lisätietoja erillisestä Rural Studies -opintoppaasta sekä Rural Studies -verkoston kotisivuilta www.ruralstudies.fi.

Ammatilliset valmiudet

Aluetieteen pääaineopinnot ja tutkintorakenteen joustavuus tähtäävät monipuolisiin valmiuksiin ja valinnan mahdollisuuksiin yhteiskunnan ja elinkeinoelämän nopeasti muuttuvissa työtehtävissä. Opiskelijat saavat riittävät valmiudet ymmärtää, tehdä ja käyttää tieteellistä tutkimusta ja sen tuloksia valitsemallaan uralla. Aluetiede pääaineena valmistuneiden tehtäväkuvia ovat mm. tutkimus-, suunnittelu- ja projektitehtävät julkisella sektorilla (kunnat, maakuntien liitot, ympäris-

töhallinto, valtion keskushallinto) sekä elinkeinoelämän organisaatioissa, kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden asiantuntijatehtävät, kaupan ja palvelualan yritysten asiantuntijatehtävät, yritysten ympäristö- ja logistiikkatehtävät sekä matkailualan asiantuntija- ja johtotehtävät. Aluetieteilijät sijoituvat myös maaseudun kehittämistehtäviin ja kansalaisjärjestöihin.

Opintojen aikana opiskelijan alueellinen näkökulma kehittyä ja opiskelija saa valmiuden kriittiseen ja itsenäiseen analyysiin, mikä on tärkeää aluetalouden ja aluekehittämisen asiantuntijatehtävissä. Erikoistumista tietylle tehtäväalueelle voidaan syventää vaihtoehtoisten ja vapaasti valittavien opintojaksojen, sivuaineopintojen tai -opintokokonaisuuksien, kandidaatintutkielman ja pro gradu -tutkielman aiheen valinnan sekä työharjoittelun avulla.

Sivuaineopinnot aluetieteen pääaineopiskelijoille

Sivuaineopinnoiksi sopivat esimerkiksi hallintotiede, julkisoikeus, sosiologia, kansantaloustiede, kielet ja viestintä sekä kauppatieteen opintokokonaisuudet. Usein valittuja sivuainekokonaisuuksia ovat esim. Ympäristöala ja Kuluttajaopinnot. Sivuaineita voi valita myös yhteistyöverkostoista, jollaisia ovat matkailualan verkostoyliopiston tuottama matkailualan opintokokonaisuus (www.tourismuninet.org), geoinformatiikan verkostoyliopisto (www.virtuaaliyliopisto.fi/givy_opetustarjonta_fin.asp), Rural Studies -yliopistoverkoston monitieteiset maaseutuopinnot) sekä geoinformatiikan verkostoyliopiston (www.virtuaaliyliopisto.fi/givy_opetustarjonta_fin.asp) ja kehitysmaaopintoja tuottavan UniPID -verkoston opintokokonaisuudet. Tutkintoon voi sisällyttää myös muissa yliopistoissa suoritettuja opintoja.

Aluetieteen sivuainekokonaisuudet muiden pääaineiden opiskelijoille

(perusopinnot 25 op tai perus- ja aineopinnot 70 op)

Aluetieteen sivuaineopinnot muodostuvat perusopinnoista ja aineopinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelmasta ja tutkimusintressistä riippuen sivuainekokonaisuudet voidaan rakentaa myös yllä olevasta perusmallista poikkeavalla tavalla. Poikkeamisesta on kuitenkin erikseen sovittava aluetieteen professorin kanssa.

Hallintotieteiden kandidaatin tutkinto (180 op)

Aluetieteen perusopinnot	25 op
Aluetieteen aineopinnot	45 op
Kieli-, viestintä ja yleisopinnot	35 op
Äidinkieli.....	5 op
Toinen kotimainen kieli.....	5 op
Vieras kieli	5 op
Orientoivat opinnot:	
• Johdatus yliopisto-opiskeluun	2 op
• Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)	1 op
• Tiedonhaku ja informaatiolukutaito I	1 op
• Tiedonhaku ja informaatiolukutaito II	1 op
Yleisopinnot:	
• Tietojenkäsittely	5 op
• Tilastotieteen johdantokurssi	5 op
• Johdatus yhteiskuntatalouteen	5 op
Sivuaineopinnot ja muut opinnot	75 op
Hallinto-osaamisen opinnot:	
• Suomalaisen yhteiskunnan instituutiot	5 op
• Hallinto ja johtaminen	5 op
• Palvelut ja hyvinvointi	5 op
• Julkisoikeus osana Suomen oikeusjärjestystä	5 op
Yhden oppiaineen perusopinnot	25 op
Vapaasti valittavat opinnot.....	30 op

Hallintotieteiden maisterin tutkinto (120 op)

Aluetieteen syventävät opinnot	75 op
Kieli- ja viestintäopinnot	5–10 op
Tieteellinen kirjoittaminen.....	5 op
Vapaasti valittavat kieli- ja viestintäopinnot	5 op
Vapaasti valittavat opinnot	35–40 op

Aluetieteen pääaineopinnot (145 op)

Perusopinnot	25 op
ALUE1001 Yhteiskunnan alueellinen organisoituminen.....	5 op
ALUE1002 Aluetalouden rakenteet.....	5 op
ALUE1003 Liikennejärjestelmät ja logistiikka	5 op
ALUE1006 Luonto, yhteiskunta ja ympäristönsuojelu	5 op
ALUE1005 Eurooppa	5 op
Aineopinnot	45 op
<i>Subtanssi:</i>	
ALUE2002 Aluekehittäminen	8 op
ALUE2004 Yritys, alue ja kansainvälistyminen.....	6 op
<i>Menetelmät:</i>	
ALUE2012 Aluetutkimuksen menetelmät	8 op
<i>Kandidaatintutkielman laatimisen teoria ja käytäntö:</i>	
ALUE2013 Tutkimuksen tekemisen perusteet	3 op
ALUE2008/2009 Kandidaattiseminaari ja kandidaatintutkielma ..	10 op
<i>Valinnaiset erityisalat, valitaan kaksi opintojaksoa seuraavista:</i>	
ALUE2003 Poliittinen maantiede.....	5 op
ALUE2005 Väestön ja kulttuurien maantiede	5 op
ALUE2006 Matkailun perusteet ja tutkimus.....	5 op
ALUE2014 GIS-perusteet ja kartografia	5 op
ALUE2007 Harjoittelu.....	5 op
Syventävät opinnot	75 op
ALUE3012 Aluetalouden tutkimuksen teoriaperintö ja nykysuuntauksia	10 op
ALUE3013 Aluekehittäjän ammatilliset käytännöt	12 op
ALUE3003 Aluetieteen erikoiskurssi	5 op
<i>Gradupolku:</i>	
ALUE3014 Aluetieteen metodologia	3 op
ALUE3010 Gradupajat	5 op
ALUE3008 Pro gradu -tutkielma	40 op
<i>Vapaasti valittava syventävä opintojakso:</i>	
ALUE3011 Harjoittelu.....	5 op

Aluetieteen pääaineopintojen ajoittuminen vuosikursseittain

	HTK-tutkinto
1. VUOSI	Yhteiskunnan alueellinen organisoituminen Luonto, yhteiskunta ja ympäristönsuojelu
2. VUOSI	Eurooppa Aluetalouden rakenteet Liikennejärjestelmät ja logistiikka Väestön ja kulttuurien maantiede* Yritys, alue ja kansainvälistyminen Poliittinen maantiede* Matkailun perusteet ja tutkimus*
3. VUOSI	Aluetutkimuksen menetelmät GIS-perusteet ja kartografia* Aluekehittäminen Tutkimuksen tekemisen perusteet Kandidaattiseminaari ja kandidaatintutkielma Harjoittelu*
	HTM-tutkinto
4.–5. VUOSI	Aluetalouden tutkimuksen teoriaperintö ja nykysuuntauksia Aluekehittäjän ammatilliset käytännöt Aluetieteen erikoiskurssi Aluetieteen metodologia Gradupajat Pro gradu -tutkielma

* *Vaihtoehtoisista opintojaksoista on suoritettava kaksi. Vaihtoehtoiset opintojaksot järjestetään joka toinen vuosi: Lukuvuonna 2008–09 Väestön ja kulttuurien maantiede ja GIS-perusteet ja kartografia. Lukuvuonna 2009–10 järjestetään Poliittinen maantiede ja Matkailun perusteet ja tutkimus.*

Opintojaksokuvaukset

Perusopinnot 25 op

■ Yhteiskunnan alueellinen organisoituminen

Spatial Organization of the Society

Koodi ja laajuus: ALUE1001, 5 op

Ajoitus: 1. vuosi.

Oppimistavoitteet: Antaa yleiskuva yhteiskunnan ja elinkeinoelämän alueellisesta organisoitumisesta sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Perehdyttää aluetieteen keskeisiin käsitteisiin ja erityisaloihin. Antaa käsitys aluetieteen soveltamismahdollisuuksista julkishallinnon ja yrityselämän työtehtävissä.

Kirjallisuus: Luentomoniste.

Opetus: Luennot 30 h.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen.

Arviointi: Tentti 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Professori.

Lisätiedot: Jakso on osa Hallinto-osaamisen kokonaisuutta.

■ Aluetalouden rakenteet

Regional Structures of Economy

Koodi ja laajuus: ALUE1002, 5 op

Ajoitus: 2. vuosi.

Tavoite: Perehtyä aluetalouden rakenteiden ja toiminnan ilmenemismuotoihin, kaupungistumisprosessiin, keskusten ja niiden ympäristön vuorovaikutussuhteiden analyysiin ja kaupunkien maankäytön muotoihin.

Sisältö: Kaupungistumisen ilmenemismuodot, yhdyskuntajärjestelmät, hallinnon aluejärjestelmä, kuluttajakäyttäytymisen alueellinen luonne, kaupunkien roolitutkimus ja toimintojen sijainti kaupunkirakenteessa jne.

Kirjallisuus:

1. Laakso & Loikkanen: Kaupunkitalous. Johdatus kaupungistumiseen, kaupunkien maankäyttöön sekä yritysten ja koti-

talouksien sijoittumiseen. 2004.

Opetus: Luennot 20 h ja harjoitukset 10 h. Harjoitustöiden aiheita ovat mm. kaupunkien roolitutkimus ja vaikutusalueiden rajaaminen teoreettisesti.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen sekä harjoitustyö. Harjoituksissa pakollinen läsnäolo.

Arviointi: Tentti ja harjoitukset, 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Lehtori.

■ Liikennejärjestelmät ja logistiikka

Transport Systems and Logistics

Koodi ja laajuus: ALUE1003, 5 op

Ajoitus: 2 vuosi.

Tavoite: Selvittää liikenneverkkojen sekä liikenteen ja logistiikan merkitys kansallisessa ja kansainvälisessä toiminnassa ja vuorovaikutuksessa.

Sisältö: Liikenne ja alueelliset prosessit, liikenneväylät, -verkot, -välineet ja -suoritteet, logistiikka, Suomen logistinen asema, liikenteen ympäristövaikutukset, liikennemaantieteellinen tutkimus. Liikenteen erityisalana merikuljetukset.

Kirjallisuus:

1. Rodrigue & Comtois & Slack: The Geography of Transport Systems. 2006
2. EU:n ja Venäjän välisten liikenneyhteyksien nykytila ja kehitysnäkymät. Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 4/2005, saatavissa: http://www.mintc.fi/oliver/upl244-4_2005_luvut%201%20ja%202.pdf, tai muu vastaava ajankohtainen materiaali opettajan valinnan mukaan.
3. Opettajan määräämä täydentävä aineisto.

Opetus: Luennot ja ekskursion.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen.

Arviointi: Tentti 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Professori.

■ Luonto, yhteiskunta ja ympäristönsuojelu

Environment and Society

Koodi ja laajuus: ALUE1006, 5 op

Ajoitus: 1. vuosi.

Tavoite: Perehdyttää ympäristöalan käsitteistöön; syventää tietoa luonnon normaalista toiminnasta ja ympäristöä muokkaavista voimista, esitellä ihmisen toiminnan aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja uhkakuvia taloudelle ja ihmiskunnalle; valaista julkisen vallan ja yritysten toiminnassa huomioon otettavia ympäristönäkökohtia sekä ympäristönsuojelun ja kestävä kehityksen periaatteita Suomessa.

Sisältö: Luonnon toiminnan perusteet ja maailman uhkakuvat (hasardien maantiede), ympäristönsuojelu ja kestävä kehityksen periaatteet, ympäristövaikutusten arviointi.

Kirjallisuus:

1. Hakala & Välimäki: Ympäristön tila ja suojele Suomessa. Suomen ympäristökeskus. Gaudeamus. 2003.
2. Pohjola: Johda ympäristöasioita tehokkaasti. Ympäristöosaaminen menestystekijänä. 2003.
3. Koivusaari: Yritykset ja ympäristön kestävä käyttö. 2. uudistettu painos. Vaasan yliopiston julkaisuja. Opetusjulkaisuja 52. 2001.

Opetus: Luennot.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen.

Arviointi: Tentti 1–5 tai hylätty.

Vastuuopettaja: Vierailijaluennotsija.

■ Eurooppa

Europe

Koodi ja laajuus: ALUE1005, 5 op

Ajoitus: 2. vuosi.

Tavoite: Lisätä opiskelijoiden tietoja Euroopan maantieteellisistä olosuhteista. Perehdytään lisäksi syvennetysti yhteen eurooppalaiseen valtioon.

Sisältö: Sijainti, luonnonmaantieteelliset yleispiirteet, väestö, talouselämä, alueraken-

ne ja ympäristökysymykset.

Kirjallisuus:

1. McNeill: New Europe: Imagined Spaces. 2004.
2. Jotakin Euroopan maata koskevaa erikseen sovittavaa aineistoa.

Opetus: Luennot 20 h ja harjoitukset 10 h.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen. Harjoituksissa pakollinen läsnäolo.

Arviointi: Tentti ja harjoitukset, 1–5 tai hylätty.

Vastuuopettaja: Lehtori.

Lisätiedot: Kirjallisuuden 2. kohta suoritetaan harjoitustöillä.

Aineopinnot

45 op

■ Aluekehittäminen

Regional Development

Koodi ja laajuus: ALUE2002, 8 op

Ajoitus: 3. vuosi.

Oppimistavoitteet: Antaa yleiskuva Suomen aluekehittämisen muotoutumisesta sekä kytkeytymisestä osaksi EU:n aluekehittämistä. Muodostaa käsitys aluekehittämisen teoreettisista perinteistä sekä aluekehittämisen ammatillisista käytännöistä.

Kirjallisuus:

1. Oheislukemistona Jauhiainen & Niemenmaa: Alueellinen suunnittelu. 2006.

Opetus: Luennot 30 h.

Suoritustapa: Luentojen perusteella tehtävä oppimispäiväkirja. Pienoistutkielman laatiminen.

Vastuuopettaja: Professori.

Lisätietoja: Sivuaeineopintojaksoksi suositellaan julkisoikeuden jaksoa Ympäristöoikeus.

■ Yritys, alue ja kansainvälistyminen

Enterprise, Regions and Internationalisation

Koodi ja laajuus: ALUE2004, 6 op

Ajoitus: 2. vuosi.

Tavoite: Muodostaa kuva yrityksen ja sen ympäristön vuorovaikutussuhteista, niiden yhteydestä yritysten sijoittumiseen ja toimintaan. Osoittaa alueellisten tekijöiden merkitys yritysten kansainvälistymisessä ja kansainvälisen suur yritysten toimintatavoissa sekä tarkastella kansainvälisen yritystoiminnan suhdetta isäntämaahan.

Sisältö: Yritysten sijaintipäätökset sekä niiden sisäiset ja ulkoiset virrat, erilaisten virtojen merkitys toimintojen spatiaalisessa muutoksessa; klusteriajattelu ja verkostoituminen; empiiriset esimerkit sekä paikallisesta että kansainvälisestä yritystoiminnasta. Kansainvälisen yritystoiminnan sijainti, ryhmittyminen, sopeutuminen isäntämaahan ja vaikutukset siellä.

Kirjallisuus:

1. Dicken: Global Shift. Mapping the Changing Contours of the World Economy. 5th edition. 2007.
2. Artikkeleita, joista sovitaan opettajan kanssa.

Opetus: Luennot 18 h + 2 h (vierailija) ja harjoitukset 20 h.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen. Harjoituksissa pakollinen läsnäolo.

Arviointi: Tentti ja harjoitukset, 1–5 tai hyälätty.

Vastuupettaja: Lehtori.

■ Aluetutkimuksen menetelmät

Methods of Regional Research

Koodi ja laajuus: ALUE2012, 8 op

Ajoitus: 3. vuosi.

Edeltävät opinnot: Pidetään suotavana, että aluetieteen perusopinnot on suoritettu.

Tavoite: Antaa valmiuksia tutkimusaineistojen keruuseen, mitattavissa olevien tietojen ja havaintojen graafiseen esittämiseen ja tilastolliseen käsittelyyn, perehdyttää aluetutkimuksessa käytettyihin analyysitapoihin sekä taulukkolaskenta-, tilasto- ja graafiohjelmiin (mm. Excel, SPSS, MapInfo). Valottaa laadullisen tutkimuksen menetelmiä.

Sisältö: Tietolähteet, aineistojen kokoaminen, asioiden ja ilmiöiden mittaaminen ja luokittelu, diagrammit ja kartogrammit, laadullisten aineistojen tulkinta ja analyysit, tilastolliset ja alueelliset tunnusluvut sekä alueelliset analyysimenetelmät. Harjoitusteemoja: aineistojen hankinta, kyselylomakkeen laatiminen, diagrammien ja kartogrammien laatiminen, alueellisten analyysimenetelmien harjoitteet, tilastotieteen sovellusharjoitus tietokoneella (korrelaatio- ja regressioanalyysi) sekä harjoitustyöselostus.

Kirjallisuus:

1. Hammond & McCullagh: Quantitative Techniques in Geography. An Introduction. 2nd Edition. 1989. Opettajan kanssa sovittavin osin.
2. Mikkonen & Haapala: Aluetutkimuksen menetelmät. Vaasan yliopiston julkaisuja. Opetusjulkaisuja 55. 2006.

Opetus: Luennot 30 h ja harjoitukset 30 h.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen. Harjoituksissa pakollinen läsnäolo.

Arviointi: Tentti ja harjoitukset, 1–5 tai hyälätty.

Vastuupettaja: Professori ja assistentti.

Lisätietoja: Opintojakso on suoritettu ja vietään opintorekisteriin, kun sekä tentti että harjoitustyöt on hyväksytty! Täydentäväksi sivuaineopintojaksoksi suositellaan Tilastollinen tietojenkäsittely.

■ Kandidaatintutkielman laatimisen teoria ja käytäntö:

Ajoitus: Lukuvuosi 2008–09.

Tavoite: Kandidaatintutkielman valmistuminen.

Sisältö: Luennon ja kandidaattiseminaarin yhteydessä opiskelija harjaannutetaan tieteelliseen tutkimustyöhön, tieteelliseen ongelmanasetteluun, kirjallisen aineiston kokoamiseen ja muokkaamiseen sekä tutkimusraportin tuottamiseen.

Opetus: Luento, kandidaattiseminaarien johdantoluento, kahdenkeskiset ideointitilaisuudet opettajan kanssa, seminaari-istunnot.

Suoritustavat: Oppimispäiväkirja luennoista, seminaari-istunnot ja kandidaatintutkielma.
Vastuuopettaja: Lehtori

■ Tutkimuksen tekemisen perusteet

Research in Practice

Koodi ja laajuus: ALUE2013, 3 op

Ajoitus: 3. vuosi. Jakso on neljän päivän intensiivikurssi lokakuun kahden ensimmäisen viikon aikana.

Tavoite: Oppia tieteellisen ajattelun ja tutkimuksen tekemisen periaatteet.

Sisältö: Metodologiset valinnat osana tutkimusprosessia. Tutkimuksen aiheen löytäminen ja tutkimuksen rajaaminen. Teorian rooli tutkimuksessa. Aineistojen ja menetelmien valinta. Tieteellisen kirjoittamisen periaatteet. Tutkimusetiikka.

Opetus: Luennot. Täydellinen läsnäolovelvollisuus.

Suoritustapa: Luentojen perusteella tehtävä oppimispäiväkirja.

Vastuuopettaja: Professori.

■ Kandidaattiseminaari ja kandidaatintutkielma

Thesis (Bachelor Level)

Koodi ja laajuus: ALUE2008 (seminaari), ALUE2009 (tutkielma), 10 op

Ajoitus: 3. vuosi.

Tavoite ja sisältö: Työskentely johtaa itsenäiseen noin 25 sivun laajuiseen kirjalliseen esitykseen aluetieteen alalta. Viimeistely työ hyväksytään kandidaatintutkielmana, kun siihen liitetään kypsyysnäyte.

Suoritustapa: 1) Ensimmäinen vaihe käynnistyy syyskuussa kaikille pakollisella johdantoluennolla ja kahdenkeskisillä tutkimusaiheiden ideointitilaisuuksilla. 2) Tammi-helmikuussa järjestetään seurantakokoontumisen/-kokouksia seminaarityön prosessin edistämiseksi. 3) Ryhmän yhteiset seminaari-istunnot pidetään huhti-toukokuussa. Seminaaritilaisuuksissa on alustus, oppointi ja keskustelu. Läsnäolovelvollisuus

kaikissa seminaaritilaisuuksissa, jos alle 10 opiskelijaa, tai vähintään 10 tilaisuudessa. Seminaarin yhteydessä suoritetaan Tiedonhaku ja informaatiolukutaito II.

Arviointi: Kandidaattiseminaari hyväksyty/hylätty. Hyväksyty kandidaatintutkielma arvostellaan asteikolla erinomainen, erittäin hyvä, hyvä, tyydyttävä tai välttävä (5–1). Arvosteltu kandidaatintutkielma lasketaan mukaan pääaineen arvosanaan.

Vastuuopettaja: Lehtori.

Lisätiedot: Kandidaatintutkielmaksi hyväksytään tarkastettu ja korjattu seminaarityö, kun opiskelija kirjoittaa siihen liittyvän kypsyysnäytteen. Kypsyysnäytteeseen voi ilmoittautua kun kandidaatintutkielma on jätetty tarkastettavaksi vastaavalle opettajalle. Kypsyysnäyte tarkastetaan sekä äidinkielen että sisällön osalta. Kandidaatintutkielma jätetään tarkastettavaksi kolmena kappaleena. Katso lisätietoja Hallintotieteellisten töiden laadintaohjeista.

Valinnaiset erityisalalat, valitaan kaksi opintojaksoa seuraavista:

■ Poliittinen maantiede

Political Geography

Koodi ja laajuus: ALUE2003, 5 op

Oppimistavoitteet: Poliittisten alueiden monitasoisen järjestelmän toiminnan ymmärtäminen globaalista paikalliseen. Poliittisen maantieteen kehityslinjojen ja keskeisten käsitteiden omaksuminen.

Kirjallisuus:

1. Jones M, Jones R & Woods: An introduction to Political Geography. Space, Place and Politics. 2004.

Opetus: Luennot 24 h ja pienoistutkielma. Suoritustapa ja arviointi: Tentin (kirja + luennot) ja pienoistutkielman muodostaman kokonaisuuden tai luentojen perusteella tehtävän oppimispäiväkirjan ja pienoistutkielman muodostaman kokonaisuuden perusteella.

Vastuuopettaja: Professori.

Lisätietoja: Opintojakso on valinnainen. Jakso järjestetään seuraavan kerran lukuvuonna 2009–10.

■ Väestön ja kulttuurien maantiede

Population and Cultural Geography

Koodi ja laajuus: ALUE2005, 5 op

Ajoitus: 2. vuosi.

Tavoite: Perehdyttää opiskelijat maapallon väestön tilaan ja dynamiikkaan sekä suuriin kulttuuripiireihin ja niiden kehitykseen sekä yhteiskunnallisiin vaikutuksiin.

Sisältö: Väestön määrä ja levinneisyys, väestön kasvu ja sen osakomponentit, globaalit luokittelut. Siirtolaisuus, pakolaisuus ja paikallinen muuttoliike. Uskonnot, kielet ja suuret kulttuuripiirit. Eräiden kulttuuripiirteiden levinneisyys ja vaikutukset. Väestömaantieteen uudet painotukset.

Kirjallisuus:

1. Bailey: *Making Population Geography*. 2005.
2. Jordan-Bychkov & Domosh & Neumann & Price: *The Human Mosaic: A Thematic Introduction to Cultural Geography*. 10th edition. 2005. Opettajan kanssa sovittavin osin.

Opetus: Luennot 20 h ja pienoisseminaari 10 h.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen. Pienoisseminaarissa pakollinen läsnäolo.

Arviointi: Tentti ja pienoisseminaari, 1–5 tai hylätty.

Vastuupettaja: Lehtori.

Lisätietoja: Opintojakso on valinnainen ja järjestetään joka toinen vuosi.

■ Matkailun perusteet ja tutkimus

Basics of Geography of Tourism and Research of Tourism

Koodi ja laajuus: ALUE2006, 5 op

Tavoite: Perehtyä matkailukäsitteistöön, matkailun ja vapaa-ajanvieton ilmenemismuotoihin, matkailun taloudelliseen merkitykseen

ja alueellisuuteen sekä matkailualan alueelliseen tutkimukseen.

Sisältö: Matkailun käsite, matkailun kehitys, matkailijat ja matkailijasegmentit, matkailutulo, palvelut ja kohteet, matkailun aika- ja aluerakenteet, tutkimuksen teoriatausta, keskeiset tutkimus- ja suunnitteluongelmat sekä niihin liittyvä tutkimusmetodiikka.

Kirjallisuus:

1. Vuoristo: *Matkailun muodot*. 1998.
2. Smith S: *Tourism Analysis. A Handbook*. 2nd ed. 1995. Opettajan kanssa sovittavin osin.

Opetus: Luennot lehtori 12 h ja vierailijat 8 h.

Suoritustapa: Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen. Vierailijoiden luennoilla pakollinen läsnäolo.

Arviointi: Tentti 1–5 tai hylätty.

Vastuupettaja: Lehtori.

Lisätietoja: Opintojakso on valinnainen. Jakso järjestetään seuraavan kerran lukuvuonna 2009–10. Matkailualaa voi opiskella myös Matkailualan verkostoyliopistossa MAVY:ssä. Lisätietoja www.tourismuninet.org.

■ GIS-perusteet ja kartografia

Introduction to Geographical Information Systems

Koodi ja laajuus: ALUE2014, 5 op

Ajoitus: 3. vuosi.

Edeltävät opinnot: Aluetutkimuksen menetelmät

Tavoite ja sisältö: Paikkatietojärjestelmän (GIS) perusteet, kartografian ja tilastografiikan teoria, erityyppisen geoinformaation analysointi paikkatietojärjestelmän (GIS) avulla sekä Mapinfon käytön hallinta. Harjoituksissa opitaan muokkaamaan, analysoimaan ja tuottamaan erilaisia teemakarttoja paikkatietoaineistoista.

Kirjallisuus: Oheiskirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

Opetus: Luennot ja harjoitukset

Vastuupettaja: Vierailijaopettaja ja professori.

Lisätietoja: Opintojakso on valinnainen ja järjestetään joka toinen vuosi.

■ Harjoittelu

Practical Training

Koodi ja laajuus: ALUE2007, 5 op

Ajoitus: 3. vuosi.

Edeltävät opinnot: Suositellaan, että vähintään ensimmäisen vuoden opinnot on suoritettu.

Tavoite: Käytännön hallinto-, suunnittelu-, kehittämis- tai vastaavaan työhön perehtyminen, tieteellisten tutkimustulosten käytön ja soveltamisen oppiminen.

Suoritustapa: Kolmen kuukauden yhtäjaksoinen ja kokopäivätoiminen harjoittelu ennalta hyväksytyssä organisaatiossa sekä kirjallinen 15–20 sivun raportti, joka tarkastetaan. Opiskelija voi suorittaa harjoittelun vain omassa pääaineessaan. Ennen raportin kirjoittamista on keskusteltava sen aiheesta ja toteuttamisesta opintojaksosta vastaavan opettajan kanssa. Esitys harjoittelupaikasta jätetään etukäteen ja jäljennös työtodistuksesta sekä raportti toimitetaan opettajalle hyväksyttäväksi.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty.

Vastuupettaja: Professori.

Lisätietoja: Harjoittelu on valinnainen.

Syventävät opinnot

75 op

■ Aluetalouden tutkimuksen teoriaperintö ja nykysuuntauksia

Theories and Studies of Regional Economies

Koodi ja laajuus: ALUE3012, 10 op

Ajoitus: 4.–5. vuosi. Johdantoluennot syyslokakuu, intensiiviseminaarit lokakuussa ja joulukuussa.

Edeltävät opinnot: Pidetään suotavana, että kandidaattiopinnot on suoritettu.

Tavoite: Perehtyä aluetalouden tutkimuksen keskeisiin kysymyksiin sekä alan nykysuuntauksiin.

Sisältö: Johdatus sijaintiteorioihin sekä alueellisen kehityksen teorioihin ja esimerkkejä niiden soveltamisesta, innovaatioympäristöt ja -järjestelmät aluetieteen tutkimuskohteenä. Globalisaatio ja lokalisaatio. Liikennejärjestelmät.

Opetus: Opintojakso koostuu:

A. Johdantoluennoista 16 h ja kirjatentistä.
B. Johdantoluentojen jälkeen pidettävästä seminaarista, jossa osallistujat muodostavat ryhmätyönä oppimistehtäviä aluetalouden alalta. Oppimistehtävistä laaditaan kirjallisia esityksiä, jotka esitetään joulukuussa pidettävässä intensiiviseminaarissa.

Suoritus: Luennot, kirjallisuuden tenttiminen, seminaarityön laatiminen ja esittäminen, seminaari-istunnot.

Kirjallisuus:

1. Hudson: *Economic Geographies: Circuits, Flows and Spaces*. 2005.
2. Mikkonen: *Lokalisaatioteoria*. Luentomoniste 2005. Opettajan kanssa sovittavin osin.
3. Luennolla jaettavia artikkeleita.

Arviointi: Arvosana (1–5, hylätty) määräytyy tentin, kirjallisen ja suullisen esityksen sekä yhteisiin keskusteluihin osallistumisen perusteella.

Vastuupettaja: Professori.

Lisätietoja: Osat A ja B voi suorittaa erikseen riippuen edeltävistä opinnoista. Intensiiviseminaariin osallistuminen edellyttää luentokurssin suorittamista.

■ Aluekehittäjän ammatilliset käytännöt

Professional Practices of Regional Development Work

Koodi ja laajuus: ALUE3013, 12 op

Ajoitus: 4.–5. vuosi. Viikon (ma–pe) kestävä intensiivikurssi kevätlukukaudella.

Edeltävät opinnot: Opintojakso Aluekehittäminen sekä kandidaatin tutkinto.

Tavoite: Oppia aluekehittämisen ammatillisia käytäntöjä.

Sisältö: Opiskelijaryhmä tekee yhteisen projektityön, jonka aiheena on todellinen aluekehittämiseen liittyvä kysymyksenasettelu. Se voi liittyä esimerkiksi kunnan elinkeinostrategiaan tai maaseudun palvelujen säilyttämiseen. Kurssin aikana kerätään erilaisia kirjallisia aineistoja ja tilastoja, tehdään haastatteluja sekä vierailaan projektityön kannalta tärkeitä kohteissa. Kurssi on niin sanottu kenttäkurssi, jonka aikana yövytään projektityön kohteena olevalla alueella (liikutaan pikkubussilla). Kurssi ei aiheuta opiskelijoille ylimääräisiä kustannuksia.

Opetus: Projektityön aiheeseen liittyviä useiden eri asiantuntijoiden pitämiä luentoja. Kurssin vetäjä avustaa projektityön etenemisessä ilmenevien ongelmien ratkaisemisessa. Suoritustapa: Henkilökohtainen oppimispäiväkirja kurssin teemoista. Osallistuminen yhteisen projektityön aineistonkeruuseen, kirjoittamiseen ja suulliseen raportointiin.

Vastuopettaja: Professori.

■ Aluetieteen erikoiskurssi

Special Course in Regional Studies

Koodi ja laajuus: ALUE3003, 5 op

Ajoitus: 4.–5. vuosi. Määräytyy tarjonnan ja opiskelijan HOPSin mukaan.

Edeltävät opinnot: Kandidaattiopinnot.

Tavoite: Antaa erityisvalmiuksia jollakin uusia työ- tai tutkimusmahdollisuuksia tarjoavalla aluetieteen sovellusalueella.

Sisältö: Kurssin sisältö vaihtelee aiheesta riippuen. Esimerkkejä kurssien aiheista: kulttuuri ja aluekehitys, aluekehittämisohjelmien ja -hankkeiden arviointi, ihmisten vuorovaikutus aluekehittämisessä, rajat ylittävä yhteistyö EU:ssa ja kehitystutkimus.

Kirjallisuus: Kirjallisuus määräytyy kurssin sisällön ja suoritustavan mukaan.

Suoritustapa: Kurssi voi aiheesta ja tarjonnasta riippuen olla luento-, seminaari- tai workshop-muotoinen tai niiden yhdistelmä. Kurs-

si voi olla myös ekskursio ulkomaille. Kurssi voidaan korvata tenttimällä kirjallisuutta, laatimalla laaja harjoitustyö tai kirjoittamalla esseitä tai tutkielma. Erikseen sovittaessa aluetieteen erikoiskurssiksi voidaan hyväksyä myös muualla kuin Vaasan yliopistossa järjestetty kurssi tai seminaari.

Vastuopettaja: Professori.

■ Gradupolku

Ajoitus: Lukuvuosi 2008–09.

Edeltävät opinnot: Pitkälle edenneet kandidaattiopinnot.

Tavoite: Gradun valmistuminen.

Sisältö: Aluetieteellisen tutkimuksen metodologiset perusteet ja tutkimuksen tekeminen käytännössä.

Opetus: Tentti, työpajat ja muu ohjaus.

Suoritustavat: Tentti, gradupajoissa työskentely, pro gradu -tutkielman laatiminen.

Vastuopettaja: Professori.

Lisätietoja: Gradupolku muodostuu kolmesta osasta: Aluetieteen metodologia, Gradupajat sekä Pro gradu -tutkielma.

■ Aluetieteen metodologia

Methodology of Regional Studies

Koodi ja laajuus: ALUE3014, 3 op

Ajoitus: 4.–5. vuosi.

Tavoite ja sisältö: Perehdytään aluetieteen ja maantieteen filosofiseen perustaan ja metodologiaan sekä aluetieteelliseen ajattelutapaan.

Kirjallisuus:

1. Holt-Jensen: Geography. History and Concepts. 1999.

Suoritustapa: Kirjatentti 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Professori.

■ Gradupajat

Processing of Pro Gradu Thesis

Koodi ja laajuus: ALUE3010, 5 op

Ajoitus: 4.–5. vuosi. Syys- ja kevätlukukausi.

Tavoite: Osallistuvien gradut ovat valmiina vuoden 2009 toukokuun loppuun mennessä. Mikäli gradu on vielä tuolloin kesken, asianomainen jatkaa työskentelyään syksyllä alkavassa gradupajassa siihen asti, kunnes gradu valmistuu.

Suoritustapa: Gradupajoissa käsitellään säännöllisin väliajoin gradujen etenemistä. Valmistuvat gradut esitellään gradupajojen yhteydessä. Tällöin tekijä esittelee työnsä keskeiset tulokset.

Arviointi: Osallistuminen gradupajojen istuntoihin on pakollista (poissa voi olla ainoastaan erittäin painavista syistä). Aktiivinen ja täydellinen osallistuminen tuottavat arvolauseen ”hyväksytty” (ei numeerista arviointia).

Vastuupettaja: Professori.

■ Pro gradu -tutkielma

Pro Gradu Thesis

Koodi ja laajuus: ALUE3008, 40 op

Tavoite: Itsenäinen, tieteellinen tutkimus, joka ratkaisee asetetut tutkimusongelmat.

Suoritustapa: Pro gradu -tutkielman tekeminen kietoutuu yhteen gradupajojen istuntojen kanssa. Gradupajojen välisenä aikana opiskelija tekee graduaan itsenäisesti tiiviissä vuorovaikutuksessa ohjaajan kanssa.

Arviointi: Tutkielma arvioidaan asteikolla approbatur, lubenter approbatur, non sine laude approbatur, cum laude approbatur, magna cum laude approbatur, eximia cum laude approbatur, laudatur.

Vastuupettaja: Professori.

■ Harjoittelu

Practical Training

Koodi ja laajuus: ALUE3011, 5 op

Ajoitus: Syksy/kevät.

Tavoitteet: Syventää asiantuntijuutta käytännön työtehtävissä sekä vahvistaa aiemmin opittujen teoreettisten valmiuksien soveltamista käytäntöön. Käytännön hallinto-, suunnittelu-, kehittämis- tai vastaavaan työ-

hön perehtyminen, tieteellisten tutkimustulosten käytön ja soveltamisen oppiminen.

Suoritustapa: Kolmen kuukauden yhtäjaksoinen, kokopäivätoiminen harjoittelu ennalta hyväksytyssä organisaatiossa sekä kirjallinen 15–20 sivun raportti, joka tarkastetaan. Opiskelija voi suorittaa harjoittelun vain omassa pääaineessaan. Ennen raportin kirjoittamista on keskusteltava sen aiheesta ja toteuttamisesta opintojaksosta vastaavan opettajan kanssa. Esitys harjoittelupaikasta jätetään etukäteen ja jäljennös työtodistuksesta sekä raportti toimitetaan opettajalle hyväksyttäväksi.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty.

Vastuupettaja: Professori.

Lisätietoja: Vapaasti valittava syventävä opintojakso.